

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrta leta eno krono; posamezne številke po 20 h.



Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno
insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 10. novembra 1900.

Poštno-hran. št. 849.872

Kako zboljšajmo svoje gospodarstvo?

(Piše A. Strekelj.)

IV. Zboljšajmo svojo živinorejo!

(Nadaljevanje.)

Toliko sem hotel povedati o gnejenju travnikov, katere naši kmetovalci najbolj zanemarjajo. S vsklikom: gnojite! preidem k drugemu na naših travnikih prenavadnemu pogošku.

Na mislih mi je kamenje, ki se vali čestokrat po naših travnikih, na mislih pa so mi tudi vsakovrstni grebeni, različne razkopavine, krtine, brazgotine itd. Da te stvari travniku ne prijaajo, vé sicer vsak gospodar, ali malo komu pade na misel, da bi jih odstranil. „Kdo se bo s tem pečal“, misli si in stvar ostane kakor je bila. Tak gospodar pa ni prav gospodar! Kamenje, grebeni, razkopavine, krtine, brazgotine niso nam samo v kvar, da na takih prostorih samo malo ali pa nič ne pridelamo, ampak ovirajo nas tudi ob različnih opravilih na travniku, vzlasti pa ob košnji. Če vzamejo v mnogih slučajih četrtinko in morebiti še več prostora na travniku, si lahko mislimo, koliko izgube imamo.

A vendar bi se dali ti pogoški večinoma s prav majhnimi stroški odstraniti. Če se pa to enkrat zboljša, služi nam lahko

leta in leta. Kamen, ki si ga odstranil, ne pride tako zlahka spet na travo, a če si poravnal in s travo posejal brazde, ki jih napravljaja voda in če odpelješ vodo v posebne jarke, imel boš na travniku vedno lepo gladko ravan. Imel sem večkrat priliko, opazovati tako delo in reči moram, da je bil vsak gospodar z uspehom zadovoljen... Svetujem ti tedaj:

Ako se nahaja na tvojem travniku kamenje, izrij ga in nesi ga na mejni zid ali pa napravi iz njega kup. Luknje, v katerih je tičalo kamenje napolni nato z zemljo, v katero poseješ travno seme. Velikih sten ti seveda ne kaže ruvati, ker bi te to delo preveč stalo; take naj ostanejo tam kjer so. Drobno kamenje pa ne prouzročuje velikih težav. Če je pa na travniku preveč kamenja, in se ti zdi, da bi poboljšek truda nikdar ne povrnil, tedaj najboljša storiš, da rabiš tak prostor za pašo ali pa ga pogoziš. Nepravilno gospodarijo v nekaterih kraških krajih, kjer lovijo z veliko muko med skalami mrvico trave. Po ves dan se trudijo a na večer bi prav lahko odnesli na ramah vso travo, kar so jo ves poletni dan nabrali. Čestokrat ni vredno seno, katero prodajajo potem v Trst za jako nizko ceno, niti polovice od onega, kar so stali ženjači. Zakaj bi ne obračali svoj

trud v koristniše namene!? Ali ne bi bilo bolje, da bi take travnike pogoždili?

Ako je tvoj travnik grbančast, poravnaj ga! To napraviš najlažje na ta način, da izkoplješ na travniku jamo, izkopano zemljo pa po travniku razgrneš. Še bolje pa narediš, posebno če je travnik močno valovit in neenakomeren, da ga prekopaš in primerno vrediš. V obojih slučajih skrbi, da dobi voda določeni tok in da ne bo napravljal več škode. Krtine na travniku večkrat razgrebi in potrosi s travnim semenom, da se hitro zarasejo. Krtov pa ne smeš moriti, ker požrejo te živali neznansko veliko število travi škodljivih žuželk.

Še mnogo bi rad govoril o zboljšanju travnikov, posebno bi rad povedal, kako bi se dala zmanjšati ali pa vničiti kvarljiva moč deročih potokov in rek, ki vničujejo pogostokrat naše travnike, povedal bi rad nadalje, kako bi se dala pridobiti za travnike mnoga sedaj neplodna močvirja in plitva jezera ali s tem bi šel v svojem namenu predaleč. Zato se omejim in sprgovorim samo še dve tri o namakanju in razmakanju travnikov.

(Dalje prih.)

Kmetijstvo.

Poljedelstvo.

Apno kot gnojilo.

Učinek apna za izboljšanje rastlinske rasti se že davno spoznava. Posestniki apnenic izvažajo ostali apneni prah na njive in imajo čudovito lepa žita. Skrbni gospodarji nakupujejo od cestarjev cestni prah, ki ima veliko razpadenega apnenca v sebi, in ga navažajo na travnike. Kdor se vozi po velikih cestah, opazi lahko, da žito, posebno pa detelja, tik cest kaže bujnejšo rast kakor pa se vidi na ostalej njivi.

Nek strokovnjak v kmetijstvu je hotel preskusiti vpliv apna. Vzel je za poskušnjo 25 arov velik travnik, ki je bil preje vsako leto s 4—5 vozmi domačega gnoja pognojen in se je pridelalo 600 kg sena. Prvo leto uporabil je 150 kg žlindre in 100 kg kajnita, pridelek je zvišal za polovico. Drugo leto pa je dal poleg omenjene množine umetnih gnojil še živega apna in pridelek se je povzdignil od 600 kg na 1900 kg.

Večina posestnikov je uverjena o blagodejnem vplivu umetnih gnojil in so tudi pripravljeni, žrtovati denar, toda mnogokrat se ne vpraša ali bi se ne mogla letina s kakim gnojilom poleg že sedaj v rabi stoječih umetnih gnojil še izdatneje zvišati.

In to gnojilo bi bilo apno, ki pripomore do najboljše letine.

Apno se potrebuje v prvi vrsti kot redilna snov za tvoritev rastlinskih celic. Navadno je že od narave toliko apnenca v zemlji, kolikor se potrebuje neobhodno za srednjo letino. Toda če hočemo, da bomo imeli pravi uspeh od umetnih gnojil, moramo zemljo še na apnu obogatiti, ker le potem dosežemo največji dobiček. Koliko se rabi umetnih gnojil, ki ne prišajajo zaželenih uspehov, kar prihaja od tod, ker pomanjkuje zemlji

apna. Za rast potrebujejo največ apna stročnice, detelja, lucerna, grahara, pšenica in oves, pa tudi zelje in pesa sta hvaležna za apneno gnojitev. Da nam fižol često dobro ne obrodi, je uzrok v pomanjkanju apna. Zemlja, ki je bogata na apnu, daje močne bilke s temnim listjem in z obilnim zrnem ali z debelim gomolom, toda revna rodi slabotne rastline, ki pogostokrat cveto in malo sadeža prineso. Na apnenu zemlji bolje rastejo redilne krmske rastline, kar je važno za razvoj okostja pri mladej živini, krave dajo po apnenu krmi v obče boljše mleko iz kojega se tudi lažje izdeluje sir. Rastline, ki rastejo na apnenu zemlji, so bolj trdne proti mrazu in ne trpijo tako po slani ali pozeblini, kar nam svedoči sedaj uvela lucerna v primeri z ono, ki raste tik ceste in ima še kljub mraza svojo zeleno barvo.

Apno deluje na izboljšanje zemlje v prvi vrsti fizikalno pa tudi kemično (da izboljšuje kakovost). Težka zemlja postane po vplivu apna lahko obdeljiva; kjer se je preje napenjalo pod težo brazde par močnih volov, sedaj po apneni gnojitvi vleče oralo par mladih. Da postane težka zemlja po vplivu apna bolj prhka, se lahko prepričamo, ako vzamemo krožnik prsti in jo pomešamo z apnom, tedaj vidimo, kako lahko se prst drobi. Prodornost težke zemlje se zelo izboljša; kjer je preje po dežji več dni voda stala, se hitro odteče in ne škoduje rasti. Dostop zraka in gorkote se zviša, posledica tega je, da postane zemlja bolj rahla in bolj rodovitna. Na travnikih se izgube kisle trave in se nadomestijo s sladkimi. Ker postane težka zemlja bolj rahla, radi tega se tudi lažje in globlje razširjajo korenine in si pridobivajo obilnejšo hrano in vlago.

Trositev z apnom na lahki peščeni zemlji je važna radi tega, da veže lahko razstopno forforno kislino in jo zadržuje pri obilnej

moči, da se ne izpere v spodnje plasti, kjer bi bila brez pomena za rastlinsko rast.

Apno naj se jemlje na peščeni zemlji v manjši meri kot na težki, ker drugače bi se še bolj izsušila. Za 1 ha naj se vzame na težki zemlji 20—30 q kar traja za 5—6 let, na peščeni zadostuje 10 q, toda po preteku 3. let naj se dajatev ponavlja: Poleg apna naj se obilno gnoji z domačim gnojem ali umetnimi gnojili, ker potem bodo uspehi najboljši.

Važno je tudi apno za tako zemljo, ki je dobila trdo skorjo radi nepravilnega obdelovanja ali radi nepravilnega ravnanja z umetnimi gnojili, kakor s kalijevo soljo ali s solitrom. Tedaj se more skorja edino le z apnom odpraviti in tako zemlja zrahljati. Blagodejnega vpliva na izboljšanje zemlje je tudi apno radi tega, ker veže kisle prstene soli in zmanjšuje rastlinam škodljive kisline.

Posebno važen pa je kemični vpliv apna na razkrojitev organskih snovi, njegova delujoča moč se kaže v ogljikovi kislini, ki razkroji kalij in fosforno kislino in ju naredi pristopna za rastlinsko rast. V domačem gnoju pretvori apno amonijak v salpetrno kislino, v kateri obliki edino morejo korenine za rast potrebni dušik povžiti.

Apnena gnojila so navadni apnenec, živo apno, lapor in gips. Navadni apnenec se v mnogih krajih v Nemčiji melje in se rabi kot uspešno gnojilo, toda uspešneje je živo apno iz apnenic. Lapor je velevažnega pomena za peščena tla, ter se rabi v Nemčiji že zdavno za izboljšanje nerodovitne prodorne zemlje. Gips deluje poleg apna še z žvepleno kislino na razkrojitev rudninskih snovi. Opuštev gipsa radi pomnožene rabe umetnih gnojil se ne more nikakor opravičevati, ker te dve snovi, posebno žveplena kislina, sta neobhodno potrebni za globoko rastoče

rastline, kakor so detelje, in se jih ne more vsaj zadnjo snov z drugimi umetnimi gnojili nadomestiti.

Kako naj se rabi živo apno?

Ako se vzame v apnenci samo razpali prah, tedaj se lahko takoj na njive navozi, če so cele kepe, naj se polije z vodo, da razpade. in naj se kmalu podorje. Sicer pa, če čas za oranje ali v jeseni za prašenje še dopušča, je najbolje, živo apno takoj na polje v male kupčke navoziti, ki naj bodo oddaljeni v istem razmerji, kakor se zvozi hlevski gnoj. Vreže naj se na obe strani brazda, da se zadelja apno in v teku 10—14 dnij razpadejo največje kepe v najdrobnejši prah, potem se enakomerno s prstjo vred z lopato razmeče. Najprikladnejši čas njive apniti je sedaj v jeseni, ko se dela praha.

Katera gnojila se ne smejo isti čas rabiti, ko se apno trosi?

Z apnom in domačim gnojem se ne sme ob enem gnojiti, ker bi bila zguba na dušiku v hlevjeku preizdatna. Tudi apno in superfosfat ne smeta priti skupno na isto brazdo, ker bi postala lahko raztopna fosforna kislina po vplivu apna težko dostopna koreninam. Toda apno, Tomaževa žlindra in kalijeva sol se smejo skupno brez vsake škode trositi, kar je važno za gnojitev travnikov, detelje in lucerne, samo treba zabraniti, da se živo apno ne spremeni v navadni apnenec.

Kako spoznamo, ali ima zemlja apnenec v sebi ali ne?

Vzemimo nekoliko suhe prsti na krožnik in jo poškopimo s solno kislino, ki povzroča pri apnenu prsti ogljikovo kislino, koja se spozna po šumenji in to nam svedoči, da je v zemlji apnenec. Da se overimo, kak vpliv ima solna kislina na apnenec, poškopimo enkrat živo apno in tu vidimo obilno se razvijajočo ogljikovo kislino. Pri preiskovanju raznih prsti kmalu vsakdo spozna, ktera zemlja ima več ali manj apnenca v sebi.

Odstotki apnenca se pa morejo določiti s kemično tehtnico. Po odstotkih apnenca smatramo zemljo od 0—1 % kot revno na apnu, od 1—2.5 % apneno in nad 2.5 % bogato na apnu. Ali je za rastline dovolj dostopnega apna v zemlji, nam edino pokaže gnojitev ž njim. Potrosimo za poskušnjo nekaj kilogramov živega apna, ako nočemo še v večji meri ž njim gnojiti, na lucerno ali deteljo, zagrebimo dobro apno v zemljo, tedaj bomo opazili drugo leto na tem kraju lucerno s temnim perjem. Poskušnje z živim apnom se tudi jako priporoča prirediti na zelniku; kjer se bo apnilo, ondi bodo najlepše glave.

Kmetijskim in drugim društvom, ki preskrbujejo umetna gnojila za svoje ude, se mora toplo priporočati, da uvažujejo, ali bi se ne dala rodovitnost zemlje v njih okolišu izdatno izboljšati poleg porabe umetnih gnojil tudi še z apnom.

Par društev je že naročilo živega apna in je stalo na daljnih postajah pri odjemu 10.000 kg 100 kg apna 90 kr.

Preiskavo prsti glede apna brezplačno preskrbi „Gospodarska Zveza“.

Obnovitev (oz. nova naprava) travnikov in daljna oskrb.

Kadar hočemo kako parcelo, njivo ali pašnik ali kar si bode spremeniti v dober travnik, tedaj je naša naloga, vže v jeseni pognojiti dotično parcelo površno in jo preorati, ozir. globoko prekopati in tako spraviti gnoj v zemljo. Po zimi pustimo debelo zemeljsko grudo ležati, da zamorejo sneg, zmrzlina in zrak vspešneje vršiti svoje rodovitujoče delo nad njo. Šele na spomlad se zemlja z brano poravna in nato ob ugodnem času brez zmrzline — konec sušca ali v malem travnu — poseje mešano setev — lahke in fine semenske vrste posebej in težje vrste pose-

bej — in nato se zasejani prostor pobrana ali potlači z njivskim valjarjem ali poravna z grabljami. Čez 3 leta je treba redno gnojitev travnate ploskve obnoviti. In to moramo krepko povdarjati. Zakaj?

V mnogih kronovinah našega cesarstva, n. pr. na Štajerskem, Češkem, v obeh Avstrijah in drugodi, se je sadjarstvo tesno sklenilo, rekel bi pobratilo s pridelovanjem krme; le žal, da tu — ako izvzamemo nekaj hvalevrednih izjem — večinoma nedostaja potrebne oskrbe, zlasti pa toli potrebne gnojitve sploh, ali vsaj v povoljni meri. Ako dva zobljeta iz enih jasli, moram še enkrat toliko krme nametati; ako dobivamo iz enih in istih tal dvojno žetev, treba je kot nadomestilo za odvzete snovi tudi dvakratne množine gnojil. Sicer je naše gospodarjenje roparsko in popolnoma izsesava zemljo. Nekdanje cvetoče žitnice starih v Mali Aziji in Siciliji so danes mrtev, nerodoviten, opustošen Kras. Vsako opustošenje ali zanemarjenje rednega in izdatnega gnojenja in pridne oskrbe provzroči lastniku, ozir. njegovim potomcem občutno škodo.

Pravilno in zadostno oziroma izvrstno zagojen travnik (drevnati travnik, travnati vrt) da lahko v 2 košnjah na 1 oral 25—35 met. stotov (centov) izbornega sena in otave skupaj, (na 1 ha 40—60 g); dočim dobimo brez gnojitve le pičle košnje (10—20 g) slabega sena.

Viri redilnih snovij in gnojitve za trave — zadostno vlažnost in svežost zemlje, brez katerih na pridelovanje krme niti misliti ni, predpostavljamo — so:

1. Naravna tla s svojimi: 1. trdimi rudninami, ki se polagoma raztope, 2. s svojim obilnim dušikom, ki ga dobi in privlači iz zraka in sicer ga

a) razne stročnice (grah itd.) posebno pa detelje s svojimi korenskim gomoljčki in glivicami odjemljejo zraku in po poglunu

teh rastlin in po njihovem strohnenju ga podedujejo višje zemeljske plasti, kjer kraljujejo trave s svojimi brezštevlnimi koreni in koreninicami,

b) dovaja dežnica, zlasti hourni dežnica, ki vsebuje mnogo solitarjeve kisline in amonijaka; tej okolnosti, kakor tudi lastnosti gorke deževnice, da razkrajare dilne zemeljske snovi, imajo nevihte zahvaliti svoj rodovitni in za vse sadeže blagoslovapolni učinek; odtod pregovor: „Če rado grmi, obilno rodi“.

II. Talna voda s svojimi raztopljenimi redilnimi snovmi, katere travne korenine vrlo pohlepno in lahko vsrkavajo (vsled kapilarnosti).

III. Gnojenje v ožjem smislu:

a) z naravnim, b) umetnim (kemičnim) gnojem. O načinu, kako imamo gnojenje izpeljati, da bo najuspešnejše, poročam drugikrat. Za zdaj naj le povdarjam, da pomladansko gnojenje s hlevskim gnojem ali pa kompostom nikakor ne morem imenovati umno (racionalno).

Škoda, da pri nas kmetje prav mnogokrat potresajo hlevski gnoj šele sušca ali mal. travna, ostri, suhi pomladanski vetrovi jim pa najdražjo redilno snov namreč izhlapljivi dušik izpred nosa odpihajo v zrak. (Dalje prih.)

Vinogradništvo in vinarstvo.

Priprava sodov za novi most.

Da dobimo dobro vino, zato je pred vsem potreba dobrih in zdravih sodov in zato je treba pred natakanjem sodovje natančno pregledati. Ne več zdravi sodovi se popravijo s tem, da se ž njimi po različnosti bolezni različno ravna.

Plesnive sode je treba najprej suhe zdrgniti, potem izmiti in slednjič s tanko raztopino žveplene kisline (hudičovo olje) (200—400 g na 100 litrov vode) izlužiti tako, da se sodi s to raztopino do vrha

napolnijo in pustijo tako stati 2—3 dni. To ravnanje se ponavlja in slednjič se pusti sod napolnjen s čisto vodo, dva do tri dni stati. Ako dobi voda v tem času okus po plesnobi, je treba celo ravnanje ponoviti še enkrat. Ako imamo opraviti s kislo-cikastimi sodovi, potem priporočamo visoko toploto v notrini soda; če mogoče izparivaj tak sod tako dolgo s paro, da bo skozi in skozi pregret. Če to ni mogoče, si pomagamo s sodo. Sod se napolni do $\frac{1}{3}$ ali do polovice z vrelo vodo, ki ima v sebi 2—4 ‰ sode, se potem valja in nato pusti tekočina 20 min. do $\frac{1}{2}$ ure v sodu stati. To ravnanje se na isti način ponavlja; na koncu pa se sod s čisto vodo dobro izmije. To ravnanje je priporočanja vredno tudi pri drugih sodovih, ki imajo kak zopern duh. Sode, ki so že leta in leta prazni stali na suhem prostoru ali tudi zažveplane sode je treba pred uporabo izlužiti z vročo sodo, da odstranimo razne raztopne snovi, ki se nahajajo v veliki množini v takem sodovju in bi pogubno vplivale na okus prihodnjega vina.

Sadjarstvo.

Mazanje sadnega drevja.

(Konec.)

Kedaj naj se drevje maže? To seveda v jeseni, da se zavaruje drevje čez zimo, ko zapade sneg. Mazati se mora le ob suhem vremenu, nikdar po dežju, tudi ne v jutru, ko je drevje še vse rosno. Paziti je tudi, da se novo obmazano drevo kmalo ne zmoči vsled dežja, kar vse stori, da se mazilo (vsaj z vsemi lastnostmi, smradom itd.) ne prime drevesa. Torej mazati vselej le ob lepem, suhem vremenu!

Kako naj se maže? Najprej treba drevo mahu, krastove skorje in drugih napotkov skrbno očediti, da more mazilo do prave žive skorje, katere naj se prime. Tukaj je ob enem prilika, si drevo po-

samezno skrbno ogledati, s čemur se lahko opazi marsikaka rana, bolezen ali druga slabost drevesa. Ako je to že jedno ali drugo precej veliko, treba dobiti nekaj ilovice, rano čedno izrezati in izvotliti (posebno pri raku in perečem ognju), nato z ilovico na debelo omazati, na kar je najbolje še vse obvezati. Če pa tega ne, se pa navrh pomaže na ilovico še naše mazilo. Ob enem s tem delom preskrbi se drevju še potrebno kolje.

Kako visoko naj se maže drevo? Tega nas uči skušnja prejšnjih let. Li sneg zapade debelo do sežnja, treba deti mazilo nakaj višje. Ker pa ne vemo naprej za debelost snega, niti je morda še deblo drevesa do vej tako visoko, ne kaže drugače, nego da pomažemo visoka drevesa do krone, nizka pa tudi še po debelejših vejah. Tako je upati, da gladni dolgoheci ali pa požrešna koza ne dosežeta do svežega debela.

Še jedno vprašanje h koncu. Kakšna ali katere vrste drevesa naj se mažejo? Tukaj pa pridem v zagato z odgovorom. Naj velja spet par kratkih opazk.

V prvo se skrbi seveda za najbolj žlahtna sadna drevesa, katera se goji navadno tudi v ograjenih vrtih. Tam, ako se mažejo še navrh, treba radi nežne skorje oskrbeti nekaj milejše mazilo, kar se zgodi s tem, da se vzame manj apna, pa več krvi. Zatem je po vrsti mazati ona drevesa, ki imajo sladkejšo skorjo, n. pr. jablane, hruške, lesnike itd. Nato sledijo, ako je mogoče, še češplje, slive, češnje in tudi še orehi. Korist je lahko vsestranska. Ako ni treba bilo braniti zoba zajca ali koze, morda pa smo zanikerno drevo pregledali, je še kake bolezni za časa obvarovali, mahu strebili, s koljem okovarili, sploh storili, kar je bilo v naših močeh. To vse pa ne zastonj! Če ne čez eno, za več let enakega oskrbovanja sadnega drevja nam bode gotovo vsak pri-

idi, da smo bili pridni sadjerejci. Plačnik za vse to pa nam bode hvaležno sadno drevje s svojim obilnim sadjem.

Pohorski.

Mlekarstvo in sirarstvo.

Najnovejše skušnje v mlekarški stroki.

(Nadaljevanje.)

Slednjič je tudi, kakor je iz rečenega razvidno, zrak govojege hleva kar težak silno majhnih živobitij, ki najdejo pot v mleko, ki se kaj časa pušča v hlevu in tako pripomorejo, da je mleko bogateje slabih kalij. Iz tega sledi, kako silno važno da je, najpreje skrbeti za pošteno zračenje hlevov (vsaj čist zrak tudi zdravje živine močno pospešuje), drugič pa kakor hitro mogoče odstraniti mleko iz hleva, čegar ozračje mu v mnogih ozirih tako silno škoduje. Vedno moramo imeti pred očmi, da mora oni gospodar, ki ne izpolnuje izrečenih zahtev pri molžnji mleka, vže naprej opustiti upanje na največje izkoriščanje mleka, da zahteva torej le lastni interes (korist) kmetovalcev samih, da na opisane okoliščnosti obračajo največjo pozornost.

Te točke ne smemo zapustiti, da ne bi se spomnili onih teženj, ki merijo na to, da bi pri molžnji namesto človeških rok rabili strojevo delo, da bi torej nadomestili molzce z molznimi stroji. Če tudi so bili prvi stroji te vrste napravljeni že pred več desetletji (seveda so šli kmalu počivat v grob pozabljenosti), vendar se zdi, da so šele v novjšem času dosegli tako obliko, ki jih vsposablja za dejansko uporabo. Zlasti veliko se govori o Thistle-jevem molznem stroju, ki je bil prvokrat postavljen pred občinstvo na razstavi nemške kmetijske družbe v Hamburgu l. 1897; celi vrsti neugodnih stoji ravno toliko pohvalnih, sedaj nemara še več ugodnih poročil nasproti. Predno se niso na

različnih krajih dalje časa trajajoča opazovanja in popolnoma nepristranske, natančne poskušnje izvršile, je težko napraviti si točno sodbo o vrednosti ali nevrednosti tega stroja. Kar tiče konstrukcije (sostave) in delovanja tega orodja, ki ga ne moremo tu natančneje opisovati, samo omenjamo, da se s pomočjo nekega z mašinsko silo silo brezzračnega prostora ventilne klapke, — ki se nahajajo na dolnji strani kravjih siskov in ki se nahajajo v gumijevem aparatu (pripravi), ki obdaja vime — spravijo v nepretrgano gibanje. S pomočjo gumijevih cevij, ki so v zvezi s sesalno pripravo, se odvaja mleko v mlečne golidе. Da je mogoče, s pomočjo take priprave krave molsti, o tem na podlagi dosedanjih izkušenj pač ne more biti dvoma, pač pa še ni dognano, je-li ne trpi pri tem množina mleka. Vsaj je splošno znano, da ono draženje vimena, ki se vrši pri sesanju teleta in ki ga skrbni molzci nalašč proizročijo stem da vime božajo in valjajo v roki, da ta mik upliva jako ugodno na delovanje mlečnih zlez. Vprašanje je, ali more mrtvi stroj ravno na ta način uplivati in ali bo zamogel individualno postopanje s kravami, kot je to mogoče pri molžnji z rokami, nadomestovati. Zvpeljavo molznega stroja zvezane prednosti, katere tudi oni povdarjajo, ki jim ta stroj že rabi, bi bile, ako se obnese, seveda precejšnje, težkoča, dobiti dobrih dekel za molžnjo hi bila odstranjena, kakor bi pihnil, nekatera nevolja in sitnost za kmetovalca bi odpala.

Četudi splošni upeljavi Thistle-jevega stroja stoji za enkrat še sovražno nasproti silno visoka cena, celo orodja namenjena za malo krav, stanejo več nego 1200 K, vendar kažejo novejša prizadetja, da se mehaniki uspešno bavijo s konstrukcijo takih mašin, veliko je upanja, da nam čas prinese orodje ki bo zadostovalo vsem zahtevam. Ali se bo pa zgorej

povdarjana snažnost pri mlečvi dala lažje izpeljati. kakor pri dosedaj navadni molžnji z roko, to je po preiskavah Backhaus-ovih kaj dvomljivo, ker dotik mleka z znatno ploščino gumijeve cevi močno pospešuje zasitev škodljivih kalij.

(Dalje prih.)

Ali res ne bomo mogli masla in sira prodajati?

„Kam pa pojdemo z mlekar-skimi izdelki, ako bodo povsod mlekarnice?“ zavračajo nekateri komodni možje, ko jih spodbujamo k ustanovitvi mlekarnice. — Res je v naših bližnjih mestih že precej velika konkurenca med mle-karnicami, pa tudi tovarne, ki izdelujejo margarino maslo, potiskajo ceno surovega masla, vendar se dobro blago primeroma še vedno dobro proda tudi doma. Gotovo je, da bodo domači trg kmalu napolnile domače mlekarnice že obstoječe in ustanavljajoče se. Vendar to dejstvo ne sme ustaviti te stroke gospodarskega razvoja. Ampak povsod, kjer so mlekarnicam količjak ugodne razmere, ustanovimo jih, da dobi živinorejec kak krajcar za mleko. Dolžnost zadrug in naše „Zveze“ pa je, poiskati izdelkom novih trgov, postaviti naše blago na svetovni trg. To ni nikakor tako nemogoče, kakor se zdi temu in onemu. Zunanji veletržci že sedaj povprašujejo po našem blagu, ki ga pa sevé ne morejo dobiti, ker ga za domači trg nimamo vedno dovolj, kaj pa da se bode treba dobro pripraviti za izvoz ter ustrezati okusu in drugim zahtevam velikih eksporterjev.

V nekaterih državah je surovo maslo borzno blago in se plačuje po dnevnem kurzu.

Amerika in Sibirija pošiljati blago v zapadne evropske države, ki so nam pred durmi, a mi bi ne mogli najti ondi odjemalcev? To bi bilo čudno! Gotovo je tudi, da naši konsumenti ne bodo več

dolgo zadovoljni z maslom, surovim maslom in mlekom, kakoršno jim ponujajo na mestnih trgih branjavke in različne prekupovalke.

Tako blago, ki se postavlja v naših mestih sedaj na trg, nikakor ne bode moglo tekrovati z izdelki mlekarne glede okusa, še manj pa glede snažnosti in trpežnosti, dasi je morda ceneje, kakor morejo mlekarne dajati podobne izdelke. — Zato se ni treba bati, ampak pogumno in previdno na delo!

Čebelarstvo.

Kraljica in njeno ministerstvo.

(Nadaljevanje.)

I. seja.

Kraljica ni mogla za trenutek utolažiti užaljene tožnice; in v strahu da ne bi po nji nastala v celi kraljevini nezadovoljnost, glasno mrmranje ali celo splošna krvava revolucija in prevrat, skliče najmodrejšega svojega ljudstva, svoje ministre, skupaj v tajni svet, kjer se je preresetavalo vprašanje:

„Kaj je vzrok, da se čebelarstvo še vedno tako malo ceni in goji?“

Pet ministrov — prav za prav so bile ministrinje — je bilo povabljenih, da izreko svoje mnenje. Njih imena so najkrajša na tem svetu; imenovali so se: A, E, I, O, U. Toda naj bolje bode, da se seznanimo z vsemi ne samo po imenu, ampak po njih govorjenju, kar ne bode tako težko.

Posnemajmo ono čebelico na oknovem okvirju; prislušujmo in opazujmo pri vratih tajnega dvornega kabineta; kajti ravno se je otvorilo ministersko posvetovanje.

Svečana tihota kraljuje v palači. Le pomnožena straža pred glavnim vhodom, kakor tudi svečano žuženje za parado pomnoženih bobnaric (v čebelnem jeziku pahljalk) kaže na imenitne dogodke, ki se vrše v notrinji panja. Tamkaj si je dala predsedujoča matica na najbolj

vzvišenem mestu izbranega deviškega satu napraviti svoj kraljevi prestol. V vencu okrog nje in v spodobni oddaljenosti stojijo njene služabnice — ministri. Otvorjajoč zborovanje prične

kraljica: Moje drage in zveste podložnice! Nekdo izmed naših otrok in podložnikov se je močno pritožil nad ljudmi zavoljo tega, ker očividno nas čebele podcenjujejo in plemenito bučelorejo po krivici zapostavljalo za vse oddelke domačega in kmetijskega gospodarstva. Povejte nam torej, ve, ki dan na dan obletavate in preiskujete cvetne dobrave, ki vidite in opazujete dejanje in nehanje človeških otrok, ve, ki poznate dobro okolico naše domovine in njene vremenske razmere in druge okolnosti bučelnega življenja, ki imate tudi do pičice v glavi zgodovino in izročila pradavne prošlosti; povejte nam torej brez ovinkov, odkod ta grenka nečast za naš slavni čebelni rod? — Toda bodite tudi skromne; ne precenjujte mi o prevelikem patrijotizmu (domoljubji) ali v nezmernem samoljubji važnosti čebelnega ljudstva in njegovih koristij. Ozirajte se na to, da čebelarstvo ni glavna, ampak le postranska stroka domačega gospodarstva. Zato puščajte vedno poljedelstvo in travništvo, govedo in ovčjerejo in še druge oddelke kmetijstva na prvem mestu in naslanjajte se pri svojem glasovanju vedno na načelo, da je vsekako potrebno in važnejše preje nego samo koristno in menj važno, da pa poleg tega tudi zadnjega ni smeti zanemariti in prezreti. Iz tega stališča pričakujem, da izrazite svoja mnenja glede rakove poti čebelarstva in kot uvod vprašam:

„So li morebiti bučele same temu krive?“

Minister A.: Vzvišena vladarica! Neumorna pridnost nam je vže urojena, nam tiči takorekoč v mesu in krvi. Kakor pred veki vže v raju — tako tisočletja in

še danes — nabira naš ljud iz cvetja in sladkih sokov livad med in vosek v službi človeštva. Metorej nismo spremenile svoje narave. Ustava čebelne države, od najmodrejšega Stvarnika samega ustanovljena, je še vedno ista.

Kraljica: Dobro si govorila! Ako pa naše ljudstvo še vedno stori, kar po svojem namenu in po svojih močeh mora in more storiti, zakaj pa ljudje v sedanjih časih tako malo obračajo čebele?

Min. U.: Skoro se zdi, kakor da bi bilo naše hudo želo, ki nam človeško ljubezen vedno bolj odtuja. Človeštvo je dandanes, žalibog, silno mehkužno; boji se celo pika ubozega komarja.

(Dalje prih.)

Splošno.

Kmetova opravila meseca novembra.

(Piše A. Štrekelj.)

Na domu: Predno nastopi huda zima, naj se vrata in okna pri hlevih popravijo in dobro zamašijo, da ne prihaja mrzla sapa v hlev. V zimi postiljaj živini večkrat, nego v letu, ker varuje stelja živino deloma mraza. Dasi tudi ni potrebno v zimi tolikokrat kidati gnoja, vendar skrbi, da je v hlevu vedno vse čisto! Kakor človeku, tako je tudi živini snaga potrebna, če se hoče dobro razvijati. Preračuni koliko piče imaš ter razdeli jo enakomerno za celo zimo, da ne bo trpela živina spomladi lakote.

Žitnice naj se zračijo a žito večkrat premeša. Da ti ga ne zobljejo vrabci in podobni gostje, prepriži okna z mrežo. Na krompir in drugo korenje pazi, da ti ne gnije. Najboljše se hrani krompir v predalih (stelajah). Varuj ga pa zimskega mraza! Zato pogrni ga bodisi s slamo, z listjem ali kakoršnokoli odejo.

Hranjeno sadje večkrat pregleduj in gnilo odbiraj.

Zelje in bela repa se stavi za kisanje.

Klet večkrat prezraži. Vinsko posodo, katero si odrabil, operi, posuši in shrani v suh kraj. Prazne vinske sode dobro operi in napuhaj z žveplom. Mlado vino, belo in črno, pretoči v zdravo in čisto posodo. S pretakanjem ne izgubi vino ničesar, pač se pa prej včisti, prej dozori in se ne pokvari tako lahko. Vsaka posoda, v kateri se nahaja vino, naj bo polna. To posebno povdarjam, ker se dobe še vedno gospodarji, ki berejo moje spise, a vendar se mnogih stvari ne držé. Zato sem imel že letos na več krajih priliko, da sem pil že popolnoma kislo vino. Vino, katero rabiš za domačo potrebo, pretoči v manjše sode in v steklenice, drugo pa večkrat (vsaj vsakih 8 dni) zalivaj. Kar velja o vinu, velja tudi o sadnem moštu.

Na polju. Spravlja se bela repa in zelje. Vsako prazno polje naj se v jeseni preorje in naj se ne čaka s tem delom do spomladi. V jeseni prevržena njiva naj se pa pusti v surovi brazdi, da zamore zimski mraz tudi v spodnje plasti. To oranje se opravlja lahko tudi če je zemlja nekoliko bolj vlažna.

Travnike in deteljišča se gnoji s Tomaževo žlindro in kalijevo soljo. Te dve gnojili naj se trošita posebej ali pa zmešata šele pred porabo. Za 1 ha travnika računaj se navadno 3 do 5 kvintalov Tomaževe žlindre in 2 do 4 kvintale 40 % kalijeve soli. Izvrstno gnojilo za deteljišča je tudi lesni pepel, ki naj se sedaj trosi.

V vinogradu: Pričenja se trtna rez. Kjer se je bati hudih zimskih mrazov, treba je seveda čakati ž njo do spomladi. Če ni zemlja premokra, válijo (grobajo) se visoko na mestu cepljene trte. Če zemlja dopušča, pričanja se tudi z gnojenjem. Navadno se izkopa med vrstama širok jarek a v tega se postavi hlevski gnoj. Tudi gnojitev z umetnimi gnojili

je dala zadnja leta dovolj dobre uspehe. Kdor nima tedaj dovolj hlevskega gnoja, posluži se lahko teh. Samo umetni gnoj seveda ne zadostuje a bolji je vendarle nego nič. Kako je ž njim gnojiti, glej 6. štev. „Nar. Gosp.“.

Rigola se za nasade. Predno se lotiš tega dela, premisli ali nimaš za vinograd kje boljše lege in zemlje in pa odkod dobiš za nasad potrebne trte. Kjer je bil prej vinograd, naj se zemlja nekoliko let odpočije. Za vinograde so novine najboljše.

Pripravi si za vinograd potrebno kolje. Kjer je tega malo in je drago, svetujem, naj se namaka po 8 dni v 3 % raztopini modre galice, ki se nahaja v kakem starem bednju. Namaka naj se vsaj oni konec, ki pride v zemljo. Kolje, ki je napojeno z galico, traja dva-, tri- in tudi štirikrat dalje nego navadno kolje.

Napravljajo se ameriški kolči in izkovajo se okoreničenke (sadike) ter cepljene trte. Navadno se jih poveže v snopiče po sto ter zakopa pri domu v zemljo ali pa v kleti v pesek. Kdor potrebuje ameriških trti a jih nima, naj sedaj naroči.

V sadovnjaku: Čisti in obrezuje se sadno drevje. Na starih drevesih, katerih ni potrebno več obrezati, naj se odstranijo vse suhe, odklonjene in nepotrebne veje a rana naj se zamaže s kotranom. Prestara drevesa, ki več ne rodé, se lahko pomladijo. Kadar odstranjujemo debele veje, paziti je, da se ne odčesnejo. Zato naj se veja najprej od zdolaj nažaga a šele potem od zgoraj prežaga. Ako ni prereza gladka, naj se še enkrat prežaga. Vse sadno drevje namaži sedaj z apnom, ki je izvrsten zatiralec mahu, lišaja in mnogo drugih škodljivcev. Bela barva varuje pa tudi drevo, da se prehitro ne razgreva. Zato pomrzne pobeljeno drevje le redkokedaj. Beli pa naj se ne samo deblo marveč tudi veje. Da se vapno rajši sprime, primeša

se mu lahko nekoliko sveže živalske krvi in kravjeka.

Okolu drevesnega debela naj se zemlja v krogu prekoplje. S tem odpremo zraku in vodi pot v zemljo, pomorimo pa ob enem mnogo škodljivcev sadnega drevja. Nikdo naj tedaj ne zamudi tega dela.

Za nove nasade kopljejo se luknje. Te naj bodo dovolj obširne in naj ostanejo po zimi odprte, da zamore zimski mraz tudi v spodnje zemeljske plasti. Luknje, ki so 1 1/2 m široke in 70 cm globoke so najboljše. Sadno drevje sadi se pa tudi lahko že v jeseni in po zimi.

V drevesnici se kopajo divjaki, katere mislimo v zimi v roki cepiti. Povežejo naj se v snopiče in zagrnejo v vrtu z zemljo. Sadno zrnje (orehi, mandeljni, breskve, jabol kino, hruškino, češpino zrnje itd.) se seje ali pa zagrebe v zabojčku v moker pesek. Iz peska jih je treba presaditi spomladi na prosto.

Na vrtu: Kar mislimo rešiti zimskega mraza, spraviti moramo brzo v zavetje, bodisi v klet ali pa v vrtno ute. Peteršilj, majaron, šelin, por itd., katere rastline se rabijo po zimi za juho, zagrebejo naj se v zimske gredice. Zeljnate rastline, ki so namenjene za seme prihodnjega leta, zakopljejo se tudi lahko v zemljo na prosto. Pokrijejo pa naj se v hudi zimi s slamo ali pa s smrečjem. Rudeči zimski radič se izkopava ter presaja v gorke zimske gredice ali v temne gorke prostore. Najprimernišo in najbolj enakomerno gorkoto daja mu konjski gnoj, nad katerega se radič zasadi. Nadaljuje se setev pomladanjske špinače, zgodnjega peteršilja, korenja in presaja se zgodnja čebula. Pripravlja se kompost in zemlja za zimske gredice. Vrtne gredice pa naj se prekopavajo.

Vrtnice in druge bolj nežne vrtnne rastline obvijajo se s slamo ali listjem, da v zimi ne pomrznejo. Gomolji in čebulice nekaterih eve-

tlic kakor georginije, kane gladijole se izkopajo ter prezimijo v v kleti. Potikajo se klinčki (nageljni), seje reseda in presaja pušpanj.

V gozdu: Sečnja se nadaljuje. Proti koncu meseca seče se tudi stavbeni les. Vrhovje se obrezuje in šibje spravlja. Pripravi naj se kurivo za zimo. Dokler sneg ne zapade, se vedno lahko sadijo mlada gozdna drevesca.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 74: F. T. posest, v P. n. Št. L. Ali bi bilo še čas jesenski ječmen sejati in kake prednosti ima pred spomladanskim? Kje bi se dobil?

Odgovor 74: Ječmen ima gotovo lastnost, da mora premreti, zato bi mu sedanja setev nič ne škodovala. Znano nam je, da se je sejal v lepejši zimi meseca decembra z dobrim uspehom. Jesenski ječmen je po množini zrna in slame boljši kot spomladanski. Dozori tri tedne preje, kar je važno za kmetijo, da se dobi kmalu zrnje, ko so že navadno kašče prazne. Plevel korenja je lahko pred velikim delom dokončana, ko drugače stoji radi preobilne žetve korenje 14 dni v plevelu. Jesenski ječmen Vam zanesljivo preskrbi „Gosp. zveza“.

Vprašanje 75: F. M. in drugi. Pošljemo tu prst v preiskavo, ali je gnojitev z apnom potrebna ali ne?

Odgovor 75: Razun dveh vrst prsti ima Vaša zemlja toliko apnenca v sebi, kolikor se potrebuje za srednjo dobro letino. Izdatno bote svoje pridelke povišali, če bote rabili poleg umetnih gnojil ali zraven domačega gnoja še apno. Važna je gnojitev z apnom za slabe travnike, lucerno in deteljšča. Predpogoj pri rabi umetnih gnojil je, da ima zemlja dovolj apnenca v sebi, radi tega tako očitni učinki z Tomaževim žlindrom, ki deluje poleg fosforne kisline z apnom na rastlinsko rast. Več o rabi apna kot gnojilo dobite v današnjem listu v članku: „Apno kot gnojilo“.

Vprašanje 76: F. B. v D. pri P. Imam polno sobo nadležnih muh. S čim naj jih pokončam? Zaherlin je za me predrag.

Odgovor 76: Na najbolj priprost način pokončate muhe, če obesite na strop šop praprota. Nanj se vsedejo zvečer muhe. Tu jih je treba loviti z

vrečo, katero raztegnete počasi nad šop ter nato s šopom vred zaprete. Če malo potresete, odletijo muhe v spodnji del vreče, tu pa jih na ta način umorite, da jih bijete z vrečo vred ob tla.

Vprašanje 77: F. B. v D. pri P. V hramu imam mnogo sodov vinskega mošta, sadjevca in kisa. Kaj je uzrok, da se nahaja tu vse polno vinskih mušic? S kakšnim sredstvom naj jih odpravim?

Odgovor 77: Te mušice imenujemo navadno očetne mušice, ker se nahajajo tam, kjer čutijo očet ali kis. Dobijo se pa tudi skoraj v vsaki vinski kleti, posebno pa še pri krčmarjih, ki vina ne zalivajo. V sodu, ki ga obletavajo te mušice, je vino navadno že nekoliko kislo. Mušice so torej skrajni opomin, da je treba vino zaliti ter nanj paziti. Kjer se nahajajo v kleti te mušice, pravijo o slabem kletarstvu. No, pri vas ne moremo tega trditi in sicer zato ne, ker imate v kleti tudi očet ali kis. Če spravite kis iz kleti kam drugam, morebiti v podstrešje, kamor prav za prav spada, in če skrbite za vino in za sadjevec kakor treba, izostanejo tudi mušice v kleti. Še prej poginejo, če klet v nekoliko mrzlih nočeh prezračite.

Vprašanje 78: A. V. p. B. pri C. Imam 5 oralov velik travnik, ki mi donaša samo 35—40 g sena. Na travniku je luža, kamor nameravam mastni hlevski in straniščni gnoj navoziti, poleg tega pa še kajnit dodati, in tako mešanico, gnojnico, po travniku zvoziti. Nekoliko kajnita mislim nadomestiti s pepelom. Ali je prav tako?

Odgovor 78: Troški za tako delo so previsoki. Kaj koristi veliko vode, ko jo da narava za razkrojitev rudninskih snovij dovolj v dežji. Pomislimo, da je v sodu gnojnice komaj toliko gnojilne moči, kakor če se je dalo travnikue no skledo solitra, še manj. Da si zboljšate travnik glede košnje in tečnejše krme, vzemite za 1 ha 500 kg žlindre in 200 kg kalijeve soli. Ako bi kazala prst, katero vam radi pregledamo, ako jo pošljete, da je zemlja revna na apnencu, tedaj bote tudi morali ozir jemati na gnojitev z apnom. Ker nameravate mesto 40% kalijeve soli 6% pepel vzeti, zato je treba namesto 100 kg kalijeve soli 660 kg pepela, da dosežete isti uspeh. Umetna gnojila sedaj kmalu potrosite, potem pa vrhu tega še domačega gnoja navozite, če ga imate na izobilje. Spomladi travnik dobro prebranite in posejte še dobra

travniška semena, katera Vam preskrbimo na željo.

Vprašanje 79: I. P. mlekarna v C. Po natančnem tehtanju sem prišel do prepričanja, da pojema mleko izdatno v tolšči, odkar se je nehala paša in sveža krma. S katerimi močnatimi krmili bi se povzdignila tolšča v mleku?

Odgovor 79: Pri prehodu iz sveže na suho krmo izgubi mleko približno 1 odstotek na tolšči ali 100 kg mleka 1 kg surovega masla manj, kar pomenja pri dnevnem izdelovanju 400 kg mleka v surovo maslo s ceno 1:10 gld. da za 1 kg že izgubo 4:40 gld. Najbolje in najtrpežnejše surovo maslo se pridelava, ako se poklada kravam pri zimskem krmljenju: dobro seno, ovsena slama, zmerna množina pese ali korenja, zdrobljeni oves, pšenični otrobi, in tropine od ogršice. Repa upliva na množino in da vodenno mleko, katero ima nekak zopern okus, radi tega naj se krmi v zmerni množini. Rženi otrobje in lanene tropine povzročajo trdo surovo maslo. Važnega pomena je sedaj po zimi za mlekarno, da se mleko preiskuje, in se opozarjajo stranke, ki slabo mleko donašajo, da naj boljše krmijo. V obče se mora pripoznati, da se donaša z mlekarno naravno, pošteno mleko, gotovo bolje, kakor pa se prodaja v mestih za direktni konsum. Da je sem ter tja revno na tolšči, je kriva slaba krma.

S e j m i.

Na Kranjskem:

- | | |
|--------------|--|
| 12. novembra | v Bistrici na Notranjskem, Št. Martinu pri Litiji, Bušeti vasi in v Radečah. |
| 13. „ | v Metliki. |
| 14. „ | v Preski. |
| 15. „ | v Grahovem pri Rakeku. |
| 16. „ | v Idriji. |
| 19. „ | v Ljubljani (8 dni), na Raki. |
| 20. „ | v Gorn. Planini. |
| 21. „ | v Hotedersici. |
| 22. „ | na Slapu pri Vipavi. |
| 23. „ | v Mojstrani, pri sv. Lovrencu na Temenici. |
| 25. „ | v Loki, Zatični, na Krškem in v Domžalah pri Mengšu. |
| 30. „ | na Gočah, Kočevju, Železnikih, Planini in na Vačah. |
| 4. decembra | v Idriji, Kamni gorici in Kamniku. |
| 6. „ | na Brezovici, Bohinj. Bistrici, Žužemberku, Borovnici. |
| 10. „ | Martinji vasi (Trebn. ok.) in Litiji. |

Na Štajerskem :

14. novembra v Gomilici.
 15. „ v Polčanah, na Vranskem in Radgoni.
 19. „ v Podsredi in Soštanj.
 21. „ v Podčetrku, pri sv. Barbari, v Halazah, Št. Jurji ob Taboru.
 23. „ v Slov. Bistrici.
 25. „ v Kanižu, Ptuj, Dobji in Vidmu.
 30. „ pri sv. Andražu (pri Ptuj), v Celji, Rogatcu in Svečeni.
 3. decembra na Planini in v Konjicah.
 4. „ v Gomileki, na Polji, v Šmarji.
 6. „ v Sevnici, na Dobravi, Lučah in v Mureki.
 9. „ v Buče, Vremskagorce in v Dobravi.

Na Koroškem :

11. novembra v Zg. Beli in Šmartnem pri Beljaku.
 12. „ v Pliberku.
 18. „ v Starem Dvoru.
 24. „ v Gorenjem Dravbergi.
 25. „ v Grajfenbergi.
 26. „ v Cobercah.
 28. „ v Gorenjem Dravbergi.
 1. decembra v Št. Andreji.
 6. „ v Strazbergi in Velikovecu.

Na Primorskem :

11. novembra v Čebedu in Dolini.
 17. „ v Jelšanah.
 18. „ v Kuvedi.
 22. „ Šmarji.
 24. „ do 3. grudna v Vidmu (v Furl.)
 27. „ v Kaslenovi, Vencu v Vid. del.
 3. decembra v Gorici (15 dnij).
 6. „ v Monfalkonu (2 dnij).
 8. „ v Turjaku (2 dnij).

Pozor gg. gostilničarji in zasebniki !

V vasi Kaščerga, pošta Trviž pri Pazinu, je mnogo zdravega vina, cena od 16 do 20 kr. liter. — Josip Goljan, župnik.

Kmetijsko društvo v Vipavi

oskrbuje svojim članom :

- 1.) Vse potrebščine za vinogradništvo : žveplo, galico, gumico, škropilnice, cepilno orodje, orodje in stroje za kmetijstvo, dalje vsakovrstna semena in umetna gnojila.
- 2.) Pridelke t. j. vino kolikor možno razprodaja ter vabi p. n. kupce v nakup vina, ter opozarja na izpremenjeni razglas med inserati.

Lepega bika, 3 leta in 9 mesecev starega, cikastega ima na prodaj Miha Leben v Štrohinju pri Kranju.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru

ima mnogo pristnega črnega vina liter od 18 do 24 kr. in Refoška liter od 25 do 35 kr., prosto postaja Trst ter vabi konsumente za nakup.

Tko želi, da svojo obitelj oskrbi pravim i naravnim dalmatinskim vinom, neka se obrati na podpisanog Juraj Gamulin, Jelsa — otok Hvar, Dalmacija.

900 lepih hrastov ima na prodaj Kurinju p. Zagradec — Fužine. Vozilo bi se na postajo Dobropolje ali Zatičina. Pošteni kupci se vabijo.

Priporočajo se : Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov. Edini domači zavod te stroke : Ljubljana, Medjatova hiša.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima na ameriški podlagi R. Portalis požlahtnjene domače trte na prodaj.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

(Izdelavanje makaronijev v Italiji) popisuje angleški konzul iz Neapolja tako-le : Makaronije izdelujejo iz rudeče zimske pšenice od obala Črnega morja ter mešajo to pšenico z laško osobito iz ravani krog Foggije. Pšenico zmeljejo v zrnato moko, odstranijo otrobe in napravijo iz moke z vodo testo. Testo pride potem v navpičen cilindar iz medenine (mesinga), kateri meri v primeru 8 do 9 palcev in katerega tla so preluknjana, kakor sito škropilnice, in sicer z manjšimi ali večimi luknjami, kakor zahteva

debelost makaronijev, ki jih hočejo napraviti. Sredi luknje je stožkovita ploščica, da se naredijo cevke. Kadar je testo v cilindru, potisne se s hidravličnim pritiskom skozi sito ; kadar so cevke 3 črevlje dolge, jih odrežejo. Obesijo jih potem na solnce, da se posušijo. Najboljše makarone delajo v Gragnanu, v Torre dell' Annunciata in Amalfiju.

(Podražilo) se je v teku leta izredno mnogo predmetov trgovine. Mandlji poskočili so od 60 gld. na 150 gld., rozine od 36 na 80 gld., podražili so se klobuki, dežniki, usnje in papir nekatere vrste do 40 %, tako, da trgovci splošno tožijo o visokih cenah. Petrolej pa, ki je na svetovnem trgu v cenah padel, se pri nas trgovcem ne oddaja ceneje. V pristanišču Bremenu padla je cena petroleju od 8¹/₄ marke za 50 kg na 7 mark, ruski petrolej padel je od 30 kopejk za pud na 14 kopejk. Da ga morajo trgovci vedno še enako drago odjemati, za to navajajo rafinerji dva uzroka, pravijo, da so ga preje, ko je cena rastla, ceneje oddajali, kot je stal v inozemstvu, zato ga sedaj ne morejo dajati ceneje, ter da so cene za sodce poskočile, glavni uzrok pa bo najbrže iskati v obstoječem kartelu rafinerjev.

Povprečne tržne cene v nekaterih slovenskih mestih v mesecu avgustu.

Dežela	Tržni kraj	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Turšica	
		Teža 1 hl v kg	Cena 50 kg	Teža 1 hl v kg	Cena 50 kg	Teža 1 hl v kg	Cena 50 kg	Teža 1 hl v kg	Cena 50 kg	Teža 1 hl v kg	Cena 50 kg
Goriško	Gorica	76	7 94	70	6 75	63	6 83	46	5 41	75	7 30
			K		K		K		K		K
Koroško	Beljak Celovec	78	10 03	72	8 70	70	8 50	46	9 08	68	5 20
		79	8 13	74	7 58	67	7 01	45	6 41	71	7 48
Kranjsko	Černomelj	71	11 62	68	10 —	55	8 18	39	5 89	72	6 59
	Kranj	78	7 67	66	7 98	60	7 57	40	7 81	74	7 02
	Metlika	82	10 —	66	7 94	64	6 70	43	7 13	66	8 15
	Novo mesto	71	11 62	68	10 —	55	8 18	39	5 89	72	6 59
Štajersko	Maribor	77	8 —	71	6 19	68	6 27	47	6 37	77	7 16

O b r t.

O uporabljanju otrok in mladih delavcev v obrtni.

Obrtni zakon razločuje glede uporabljanja otrok in mladih delavcev pri obrtnem delu tri starostne dobe:

1. Doba pred dokončanim 12. letom starosti. V tej starostni dobi se ne sme otrok upovabljeti v obrtni.

2. Doba od dokončane 12. do izpolnjenega 14. leta. V tej dobi smejo se mladi delavci upo-

rabljati za redno obrtno delo, ako to ni škodljivo zdravju in ne ovira telesnega razvoja ter ne zabranjuje izpolnovanja postavne šolske dolžnosti, nikakor pa se ne smejo uporabljati v tej dobi za tovarniško delo.

3. Doba med dopolnjenim 14. in dovršenim 16. letom. V tej dobi smejo se mladi delavci sploh uporabljati pri obrtnem delu, toda pri tovarniškemu delu ne ponoči in le za lažja opravila, ki niso

škodljiva zdravju in telesnemu razvoju.

Načrt zakona proti umazani konkurenci

so uže izgotovili v trgovskem ministerstvu. Načrt se obrača proti lažnjivim naznanilom, proti lastitvi ali zlorabi podjetniških znamenj, proti grdenju ptujih podjetij in proti zlorabi obrtnih in obratnih tajnosti. Obrtni red se bode, če postane ta načrt zakon, v mnogih točkah bistveno spremenil.

Z A D R U G A

Gospodarske proizvajalne zadrug.

(Iz kmetijskih krogov.)

(Konec.)

Niti na zadružno upotrebljenje zelja, na obrtno zadružno izkoriščanje gozdarskih plodov, n. pr. na obrtno zadružno okuhavanje prusnic (gron. zelišče, Preiselbeer), na izdelovanje vina iz črnice, na sušenje jagod in gob itd. nesmeli bi pozabiti.

To so glavnejši vejice gospodarskega proizvodjanja, ki bi se ga moralo lotiti kmetijstvo z združenimi močmi.

Na tem mestu seveda ne moremo podati podrobnega črteža gospodarskih proizvajalnih zadrug; vsaj si kmetijstvo tam, kjer je volja za delo dobra, že samo najde hvaležnega posla in razpostavi svoje tarče; kojih črno hoče zadeti.

Poprimimo se danes dela vsi, z vsemi močmi in popolnim zaupanjem drug v drugega! Ako se nam vže danes po pravici očita nepodjetnost, ker se s podobnimi akcijami obotavljamo, dokler se jih tuji živelj ne polasti — no dokazimo, da tega dalje nočemo pustiti! Delo marsikoga izmed nas bo trčilo ob težave, morda celo ob nevspeh, tedaj se dotični spodtakne ob nezaupanje, ali — vztrajnosti, pravijo, se niti okala ne ubrani!

Organizacija izvoza.

Kmetijska in gospodarska društva se čimdalje bolj pečajo z izvozom kmetijskih pridelkov in izdelkov svojih članov. Kdor vé, s kolikimi težavami in žrtvami je spojena organizacija izvoza, priznal bode, da se je v zadnjih letih potom naših zadrug že marsikaj storilo; gotovo se bode sedaj še več, odkar se je ustanovila naša centrala „Gospodarska zveza“. Izvažajo se že kmetijski pridelki, mlekarski izdelki, vino, sadje itd. Lotiti se moramo pa še izvoza jajec in perutnine. Osamosvojimo se. Konec zime se prične sezona. Pripravimo se sedaj in takrat vzamemo izvoz jajec v lastne roke. Zadrug je že sedaj mnogo in vedno rastejo še nove. Posredovala naj bi „Zveza“, ki naj dobi odjemalca, oskrbuje skupno odpošiljanje in sporoča cene, ki so nestalne. Zadrug naj bi sprejemale blago od svojih članov vsak teden ob določenem dnevu po tisti ceni kakor je kurz. Seveda bi morali paziti, da se sprejemlje le zdravo frišno blago in odpošilja skrbno vloženo v posebnih zabojih. Manipulacija ni baš težka. V krajih, koder ni zadrug, pristopili bi pa oni prekupci, ki se s tem pečajo, k „Zvezi“ in blago ondi oddajali. — Na ta način mislim, bi se dal izvoz jajec in perutnine oživeti, — samo ne

držimo rok križem in glave v žaklju.

Kmetijsko društvo v Dobropoljah

ima dve mlekarnici in sicer v Dobropoljah in v Strugah. V Dobropoljah deluje že nad dve leti; povprečno dela na dan 600 l mleka. Ob nedeljah in praznikih se ne dela, razun pred božičnimi in velikonočnimi prazniki, ko se rabi več masla. Urejena je za posnemanje in sirjenje. Ker v nekatere poletnih in jesenskih mesecih pride več mleka, kakor potrebuje surovega masla, izdeluje se tolsti sir. Posneto mleko se prodaja, kadar pa ostaja, dela se pusti sir, (čuč). Mlekarnica je sedaj v najetih prostorih, od katerih se plačuje 150 K najemnine. Prostori so majhni in nedostatni. Društvo si gradi novo poslopje za mlekarico. — Mlekarnica v Strugah se je otvorila v začetku oktobra. Urejena je samo za posnemanje. Posneto mleko jemljejo zadružniki nazaj. Podela se dnevno 150—200 l. Oprava stane okrog 900 kron. — Obe mlekarnici sta v krajih, ki imajo malo travnikov in še ti so po večini kamnite gorske senožeti. Krmo pridelujejo največ na njivah. Živina je domače sive pasme ter pomešana in je dobra vprežna živina; za vžitek ni posebno dobra. Najboljša krava dá

okrog 2000 l mleka, največ jih je pa od 1000—1200 l. Povprek redijo kmetje 5—6 glav živine; največ mleka prodajo mali posestniki, ki nimajo volov in krave bolje krmijo. Opazuje se, da prehajajo kmetje k reji živine, ker pridelovanje žita ne nese, a reja prašičev samo v hlevih je predraga. Skrbeti so začeli za boljše krave in jih tudi skrbneje rede. — Poljedelsko ministerstvo je pred dvema letoma dalo 800 K podpore, dežela ne more dati ničesar, ker za take reči menda nima denarja. Kmetje smo nastopili pot samopomoči. Trnjeva je ta pot toda sigurna; ako bomo složni in vstrajni, pridemo kmalu do boljših gospodarskih razmer. Ker nam drugi nočejo pomagati, pomagaj nam Bog!

Ne grešimo proti lastnim načelom!

Piše se nam: Kmetje se združujejo, da morejo pridelke in izdelke združnim potom prodajati, delavci, obrtniki in uradniki se pa združujejo, da morejo vsakdanje potrebe združnim potom naročiti. Združno kupovanje in združno prodajanje je naše načelo. Zato je očitno, da so zadruge dolžne podpirati se vzajemno t. j. potrebščine svojih združnikov naročiti pri onih zadrugah, ki producirajo in razpošiljajo take potrebščine. Imamo različne vinarske zadruge, sadjarske, mlekarske in kmetijske, ki izvažajo pridelke svojih članov. Čisto naravno je, da zadruge, ki enako blago potrebujejo, naročajo pri teh, a zadruge so dolžne svojim posestrinam postreči z dobrim blagom in primeroma cenó, da bode mogoče vzajemno podpirati se. Žal, da se godi to sedaj v premali meri, da se zadruge preveč izogibljejo druga druge, a nekatera meneč, da zadruga mora ondi kupiti, stavi previsoke cene. Splošna korist bi bila, ako bi se to nekoliko uglasilo, treba je nekoliko

dobre volje pri producentih in konsumentih, pa pojde in promet med zadrugami se bode gotovo poživil in povzdignil, kar Bog daj!

Denarni promet hranilnic in posojilnic v mesecu avgustu 1900.

Hranilnica in posojilnica v Rovtch pri Logatcu: Prejemki 2084 K 15 h, izdatki 1471 K 56 h, denarni promet 3555 K 71 h, prejete hranilne vloge 310 K 11 h, izplačane hranilne vloge 305 K 66 h, dana posojila 1160 K, vrnena posojila 370 K.

Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi: Prejemki 8610 K 13 h, izdatki 8143 K 82 h, denarni promet 16753 K 95 h, prejete hranilne vloge 4830 K, izplačane hranilne vloge 109 K 96 h, dana posojila 2119 K, vrnena posojila 399 K 78 h.

V mesecu septembru 1900.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah: Prejemki 2062 K 68 h, izdatki 1244 K 12 h, denarni promet 3306 K 80 h, izplačane hranilne vloge 415 K 14 h, dana posojila 815 K, vrnena posojila 885 K.

Hranilnica in posojilnica v Frankolovem: Prejemki 801 K 53 h, izdatki 315 K 50 h, denarni promet 1117 K 03 h, prejete hranilne vloge 2 K, — h, izplačane hranilne vloge 20 K — h, dana posojila 280 K, vrnena posojila 450 K — h.

Hranilnica in posojilnica v Rovtch pri Logatcu: Prejemki 2197 K 15 h, izdatki 1002 K 22 h, denarni promet 3199 K 37 h, prejete hranilne vloge 850 K 36 h, izplačane hranilne vloge 108 K 93 h, denarna posojila 870 K, vrnena posojila 529 K 70 h.

V mesecu oktobru 1900.

Hranilnica in posojilnica v Horjulu: Prejemki 9404 K 26 h, izdatki 7113 K 27 h, denarni promet 16.517 K 53 h, prejete hranilne vloge 5955 K 52 h, izplačane hranilne vloge 1545 K 78 h, dana posojila 5330 K, vrnena posojila 351 K 54 h.

Hranilnica in posojilnica v Ribnici: Prejemki 162.828 K 64 h, izdatki 161.923 K 74 h, denarni promet 324.752 K 38 h, prejete hranilne vloge 132.704 K 86 h, izplačane hranilne vloge 48.173 K 67 h, dana posojila 38.540 K, vrnena posojila 12.242 K 66 h.

Hranilnica in posojilnica v Mareždah: Prejemki 869 K 68 h, izdatki 835 K 62 h, denarni promet 1705 K 30 h, prejete hranilne vloge 654 K, izplačane hranilne vloge — K, dana posojila 740 K, vrnena posojila — K.

Hranilnica in posojilnica v Poljanah nad Škofjo Loko: Prejemki 14.868 K 01 h, izdatki 12.301 K 86 h, denarni promet 27.169 K 87 h, prejete hranilne vloge 4472 K, izplačane hranilne vloge 5713 K, dana posojila 6530 K, vrnena posojila 2587 K.

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici: Prejemki 2408 K 39 h, izdatki 2402 K 35 h, denarni promet 4810 K 74 h, prejete hranilne vloge 800 K, izplačane hranilne vloge 140 K, dana posojila 1370 K, vrnena posojila — K.

Hranilnica in posojilnica v Senožčah: Prejemki 2386 K 22 h, izdatki 2168 K 83 h, denarni promet 4555 K 05 h, prejete hranilne vloge 140 K, izplačane hranilne vloge 30 K, dana posojila 2060 K, vrnena posojila 1840 K.

Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi: Prejemki 8522 K 81 h, izdatki 7905 K 03 h, denarni promet 16427 K 84 h, prejete hranilne vloge 2610 K, izplačane hranilne vloge 3396 K 20 h, dana posojila 2442 K 82 h, vrnena posojila 760 K.

Hranilnica in posojilnica v Gorjah: Prejemki 9680 K 77 h, izdatki 7751 K 12 h, denarni promet 17.431 K 89 h, prejete hranilne vloge 2436 K, izplačane hranilne vloge 4317 K 95 h, dana posojila 3410 K, vrnena posojila 300 K.

Hranilnica in posojilnica v Selcih pri Škofji Loki: Prejemki 7888 K 22 h, izdatki 6818 K 10 h, denarni promet 14.706 K 32 h, prejete hranilne vloge 2655 K, izplačane hranilne vloge 1238 K 68 h, dana posojila 5540 K, vrnena posojila 920 K.

Hranilnica in posojilnica v Črnem vrhu nad Idrijo: Prejemki 3929 K 68 h, izdatki 2990 K 54 h, denarni promet 6920 K 22 h, prejete hranilne vloge 2520 K, izplačane hranilne vloge 563 K, dana posojila 400 K, vrnena posojila 552 K 20 h.

Hranilnica in posojilnica na Robu: Prejemki 8700 K 71 h, izdatki 7874 K 56 h, denarni promet 16.575 K 27 h, prejete hranilne vloge 2200 K, izplačane hranilne vloge 1260 K, dana posojila 100 K, vrnena posojila 120 K.

Hranilnice in posojilnica v Vipavi: Prejemki 45.265 K 27 h, izdatki 41.927 K 55 h, denarni promet 87.192 K 82 h, prejete hranilne vloge 22.151 K, izplačane hranilne vloge 10.232 K 72 h, dana posojila 11.019 K, vrnena posojila 11.527 K.

Hranilnica in posojilnica na Rovih: Prejemki 4290 K 31 h, izdatki 2833 K 49 h, denarni promet 7123 K 80 h, prejete hranilne vloge 1133 K 74 h, izplačane hranilne vloge 430 K, dana posojila 900 K, vrnena posojila 600 K.

Hranilnica in posojilnica v Tunich: Prejemki 740 K, izdatki 740 K, denarni promet 1480 K, prejete hranilne vloge 505 K, izplačane hranilne vloge 200 K, dana posojila 540 K.

Hranilnica in posojilnica v Stari Loki: Prejemki 10.507 K 08 h, izdatki 6156 K 85 h, denarni promet 16.663 K 93 h, prejete hranilne vloge 6072 K, izplačane hranilne vloge 2874 K 14 h, dana posojila 600 K, vrnena posojila 300 K.

Hranilnica in posojilnica v Mengšu: Prejemki 15.231 K 79 h, izdatki 12.793 K 68 h, denarni promet 28.025 K 47 h, prejete hranilne vloge 4689 K 45 h, izplačane hranilne vloge 7469 K 52 h, dana posojila 5140 K, vrnena posojila 130 K.

Tržne cene 6. novembra t. l.

Na trgu v Kranju za 100 kg

za pšenico	K 15—
„ rž	„ 14—
„ ječmen	„ 15—
„ oves	„ 11-20
„ krompir	„ 3-40

Na trgu v Mariboru

za hektoliter

za pšenico	K 16 80
„ rž	„ 14-80
„ ječmen	„ 13-40
„ oves	„ 13-20
„ turšico	„ 14-60
„ krompir za kg	„ 6—
„ seno za kg	„ 5—

Na trgu v Gorici

za 100 kg

„ turšico	„ 14—
„ krompir	„ 5—
„ seno	„ 2-70

Na trgu v Velikoven

za 100 kg

za pšenico	K 16—
„ rž	„ 15—
„ ječmen	„ 13—
„ oves	„ 11-20
„ turšico	„ 12-50
„ krompir	„ 3-60

Na trgu v Celovcu

za 100 kg

za pšenico	K 16—
„ rž	„ 15-60
„ ječmen	„ 13—
„ oves	„ 12—
„ turšico	„ 13—
„ krompir	„ 3-20
„ ajdo	„ 13—4

Tiskarna Rudolf Milic v Ljubljani

priporoča se v izvršitev vsakovrstnih tiskovin kakor tudi vizitnic in voščil za Novo leto z najnovejšimi črkami in v modernem slogu po jako primernih cenah.

AVGUST REPIČ, sodar v Ljubljani

Kolizejske ulice št. 16, Trnovo

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne **sode** po najnižjih cenah

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, kakor slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe, gospodom trgovcem voščene zavitke, kakor

med

za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih prav po ceni. Za čebelarje izvršni garantirani pitanec v škatljah po 5 kg à kg 60 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu. Dobiva se med v satovji in pitanec v škafih po 20—40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža i. t. d. prodaja se raznovrstna medenina na debelo in drobno. Prodaja se tudi brinje, brinjevec liter glđ 1.20, medeno žganje liter 1 glđ. lastni izdelek.

Kupuje se tudi vsaki čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho satovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči

OROSLAV DOLENEC,

svečar in lectar, trgovina z medom i voskom, Ljubljana, Wolfove ulice št. 10.

(79) 12—1

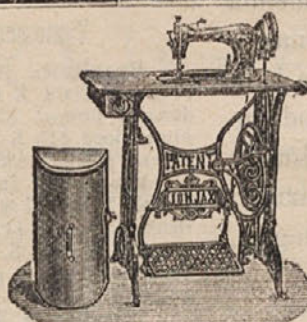
KOSTANJ IN GORIŠKA VINA

prodaja

Kmetijsko društvo v Št. Petru pri Gorici.

Cene nizke,
naročila se izvršijo točno.

(85) 8—2



Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Ivan Jax-a
v Ljubljani

Dunajska
cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

(6) 412—9



Kupovalci trt

se uljudno vabijo, da si ogledajo tukajšnjo trtno šolo, najstarejšo v deželi, ter se prepričajo o čistosti vseh vrst. — Kot specialiteto priporočamo pristne Bordeaux-trte za dobavo rudečega vina. — Istočasno priporočamo svoja

najizvrstnejša namizna vina.

Graščinsko oskrbnništvo Raka na Kranjskem.

(80) 3—1

Ant. Presker

krojač v Ljubljani

sv. Petra cesta št. 4
se priporoča preč. duhovščini ter slav. občinstvu v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške kakor tudi druge obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

(72) 6—3



C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

 **blagajne** 

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josefs-Quai št. 13.

(66) 24—21

Velika vojaška invalidska **Zadnji teden!**
zlata
in srebrna loterija.

Glavni dobitok **60.000** kron

v gotovem denarju po 20% odbitku. (77) 3—3

Invalidske srečke po **1** krono
priporoča *J. C. Mayer v Ljubljani.*



Zaloga in kletarstvo
na Glincah št. 20
pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Slov. vinogradniško društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin
starih in novih

iz Dolenjske, Štajerske, Istre, Vipave in Goriške.

Vino je deloma doma prešano, isto oddaje
se v sodih in fino vino v steklenicah.

(63) 12—9

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

C. in kr. priv.

tvornica za gasilno in
kmetijsko orodje

R. A. Smekal-a

v Čehu na Moravskem
nudi vsakovrstne

 brizgalnice za gasilna društva
najnoveje sestave s sesalno in tlačilno
oprtno na obeh straneh ter s patentom
proti zmrzlini. — Brizgalnice proti
peronosperi, vsakovrstne cevi iz konoplje
in gume; dalje

gospodarske stroje vsakojakih vrst.

Ceniki brezplačno.

 Plačila tudi na obroke. 

Podružnica R. A. Smekal
v Zagrebu. (69) 20—17

Pozor! Gospodarji!

„Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezni, vzdrži konje
močne in iskre.

„Gloria“ začimba krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri,
zboljšuje in množi mleko.

„Gloria“ prašek za žrtje in pitanje svinj, povzročuje, da svinje
rade jedo, da se nabira meso in mast.

„Gloria“ mlekarski prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in
odstranjuje napake mleka. — 1 veliki zavitek velja K 1'20, mali K 0'70,
5 kg v zavitku za poskus po pošti K 5.— poslano z Dunaja.

Barteljevo klajno apno, potrebno potrební dodatek h krmi za mlado,
molzno in brejo živino, v aluacaju, da živina liže, da ima kostne bolezni itd.
5 kg za poskus K 2.—, 100 kg K 22.— z Dunaja.

Rusko patentovano mazilo za usnje po pol'kg K 1'10, 1 kg K 2.—,
5 kg K 8.—.

Štedilni kolomaz, najljubša kakovost, 5 kg K 1'40, 100 kg K 24.—.

Navodilo brezplačno.

Miha Barthel & drug. Dunaj X.

(75) 24—3  Občuje se slovenski. 

Opozarjam č. č. gospode duhovnike in
krčmarje na

izvrstna vina naših krajev.

Trta nam je letos obrodila tako dobro
vino kakor že 50 let ne. Cena 13 do
15 kr. liter. (76) 3—3

Za naročila se priporoča

Anton Stibil
Ustje št. 80
pri Ajdovščini.





Vnanja naročila se izvršujejo točno
proti poštnemu povzetju.

Gabrijel Piccoli

lekarnar v Ljubljani, Dunajska cesta
dvorni založnik Njegove Svetosti
papeža Leona XIII.

(61) 24—19

Lekarnarja Piccolija zobne kapljice, vsled najvišjega priznanja in dovoljenja

1 steklenica 40 h.

Štefanijine kapljice

imenovane, devajo se na pavoli v votli zob ali pa se namaže bolna čelust, so učinkujoče sredstvo proti zobobolu.

Odlični profesorji in zdravniki priporočajo lekarnarja Piccolija

želodečno tinkturo

katera krepi želodec, provzroča veselje do jedi, upliva na prebavljaj in odprtje, zlasti pri onih, ki trpijo stalno na telesnem zaprtju. — 1 steklenica 20 h., 12 stekl. z zabojem vred 2 K 52 h.

Pri slabokrvnih in nervoznih ali vsled bolezni oslabilih otrocih kakor tudi pri odraslih se uporablja lekarnarja Piccolija z najboljšim vspehom. Ima 20 do 90krat toliko železa v sebi, kakor druga China-vina, katera nimajo pogosto niti toliko železa, kot navadno namizno vino.
Cena polliterski steklenici 2 K.

Najboljše sredstvo, da se ohranijo konji, krave, teleta, voli, prešiči, ovce itd. zdravi in močni, je lekarnarja Piccolija katerega cenijo in radi kupujejo vsi kmetovalci.
Zavoječ 50 h., 10 zavojev 4 K.

živalski prašek,



Kmet. društvo v Vipavi

priporoča preč. duhovščini in drugim odjemalcem

zajamčeno

pristno letošnje vino

napravljeno v lastni kleti iz dobrega grozdja svojih članov, deloma po novem francoskem načinu, ki daje vinu finejši okus, po sledečih cenah:

1. vrste belo vino po 40 Kron, loco Postojna;
2. vrste belo vino po 34 do 38 Kron, loco Postojna;
3. vrste rudeče vino (kakor eviček iz Griž) po 32 Kron, loco Postojna.

V zalogi so še stara namizna in dezertna vina, kakor renski rizling i. dr. po prejšnjih cenah. Razpolaga tudi z žganjem, pristnim tropincem in brinjevcem.

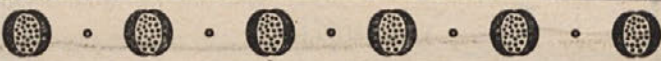
• Vse vino je zajamčeno kot pristno. •

Pošilja se v 33-litrovih nad 56 litrov.

Na zahtevanje pošlje se vzorec. — Večjim odjemalcem se dovoli primeren rabat.

Kmet. zadruga! Svoji k svojim!

(70) 20—17



Pozor! 

Najboljša kislá voda

je

Jurij Regoršek-ov

»Marijin studenec«

— v okraju Rogatec. —

Ta slatina je bila po g. profesorju dr. J. Gottliebu v Gradcu analizovana in se je ta analiza iz 30. zvezka št. 14, str. 191 l. 1858 sejnega poročila matematično-prirodosnanskega razreda ces. akademije znanosti na Dunaju v posebni brošuri odtisnila in se na str. 11 te brošure potrjuje, da se more „Marijin studenec“ prištevati najmočnejšim natronovim studencem, in da presega z ozirom na množino svojih delov, osobito dvojno oglenokislega natrona najbolj sloveče studence te vrste, kakor studenec v Bilinu, Vichy-ju, Ems-u, Selters-u in Rogatecu.

(67) 24—16

Naročila naj se dopošiljajo Juriju Regoršku,
Poljčane, Štajersko.

Naročila naj se dopošiljajo Juriju Regoršku,
Poljčane, Štajersko.

Najnovejši stroji za pripravo krmila za pozimsko krmenje v hlevu!

Stroj za pripravo rezanice,

s patentovanimi mazljivimi stojali na valčkih z najlažjim tekom, pri katerem se prihrani za 40% napora.

Stroj za rezanje repe in krompirja,

mlin za debelo moko in mečkanje,

parnik za živinsko krmo,

prenesljive štedilne peči s kotlom

s emajliranimi ali ne emajliranimi kotli, stoječe ali za peljati, za kuhati in pariti živinsko klajo, krompir, za mnogo poljsko in domačo porabo i. t. d.

Stroj za lušenje koruze, mlinci za čiščenje žita, ločilni stroji trijerji.

Stroje za seno in slamo prešati, za na roko, stalno in za peljati.

Stroji za mlatiti, vitel, jeklene pluge, valarje, brane.

Najboljše stroje za sejati „AGRICOLA“

(zistem s zatikalnim kolesom) brez menjalnih koles za vsako seme, za na gore in ravnino.

Samotvorne, patentovane

priprave za škrojenje v pokončevanje grenkuljice, poškodovalec sadnega drevja in v pokončevanje peronospere

izdelujejo garantovano po najnovejši in pripoznani najboljši napravi

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. priv.

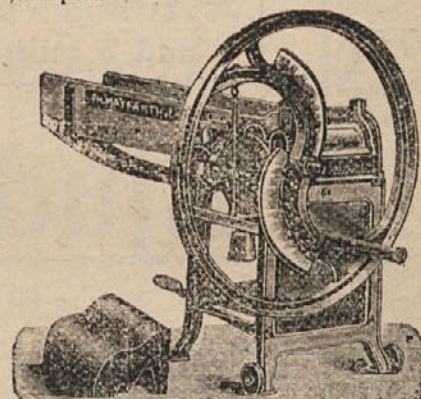
tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par.

DUNAJ, II./1. Taborstrasse št. 71.

Odlikovane s čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinami.

(86) 12—1

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.



C. kr. priv.

zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“

na Dunaji.



Uplačana glavnica

K 6,000.000.—

Premijska in odškodninska rezerva

K 2,500.000.—

Zavarovanje poslopij
in vsakovrstnih premičnin
proti požarnim škodam.

C. kr. priv.

zavarovalna družba za življenje

„Avstrijski Phönix“

na Dunaji.

Uplačana glavnica

K 2,400.000.—

Premijska in odškodninska rezerva

K 25,940.000.—

Zavarovalno stanje

K 112,000.000.—

Premijski dohodki

K 4,700.000.—

Zavarovanje na človeško življenje
za slučaj doživetja in smrti, otroških dot in starostnih rent.

„Providentia“

občna zavarovalna družba
na Dunaji.



Ustanovna glavnica

K 5,000.000.—

Uplačana glavnica

K 1,500.000.—

Zavarovanje proti telesnim
nezgodam za slučaj smrti,
stalne invaliditete inčasne
poškodbe. — Jamstveno za-
varovanje za kolesarje, po-
sestnike konj, tovarne in
industrijska podjetja.

Stalne nizke cene premije in točno kulantno odškodovanje. (82) 11—7

Generalni zastop teh zavarovalnic v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 17

(v novem uršulinskem postopju)

JOSIP PROSENC

(v novem uršulinskem postopju)

 **Najboljša in najsigurnejša** 

Stanje hranilnih vlog 30. sept. 1900:
nad 5 milij. K

prilika
za
štedenje!

Denarni promet v devetih mesecih
nad 17 milij. K

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 **4 $\frac{1}{2}$ %** 

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld.
čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. sept. 1900:
5,353.620 K 97 h

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1900:
17,740.643 K 16 h

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje
kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška,
knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v St. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvet. koncipijent v Ljubljani.

Josip Jarc
veleposestnik v Medvodah.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Frančišek Lesković
zasebnik in blagajnik „Ljudske po-
sojilnice“.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške blagajne
v Ljubljani.

(81) 4—1